

RESERVILÄISLIITTO r.y.

Helsinki, 20.2.2013

RESERVILÄISLIITON LAUSUNTO KOSKIEN VALTIONEUVOSTON SELONTEKOA TURVALLISUUS- JA PUOLUSTUSPOLITIIKASTA 2012

Puolustusvaliokunta on pyytänyt Reserviläisliitolta lausuntoa koskien valtioneuvoston esitystä selonteoksi Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka 2012. Reserviläisliitto kiittää pyynnöstä ja antaa valtioneuvoston esityksestä seuraavan lausunnon.

Reservin asema ja osaamisen ylläpitäminen

Selonteossa linjataan oikeansuuntaisesti, että puolustusvoimien sodan ajan joukkojen vahvuuden pienentäminen lisää reservin merkitystä puolustuksemme osatekijänä. Uutena joukkotyyppinä selonteossa mainitaan reserviläisistä koostuvat paikallisjoukot. On tärkeää, että paikallisjoukkoja muodostettaessa otetaan riittävästi huomioon reserviläisjärjestöt ja niiden asiantuntemus sekä yksittäisten reserviläisten osoittama halukkuus sitoutumiseen sekä sodan ajan taitojensa ja kenttäkelpoisuutensa omaehtoiseen ylläpitämiseen. Reserviläisliitto esittää, että paikallisjoukot kootaan mahdollisuuksien mukaan vapaaehtoisista reserviläisistä ja, että vain sopivien vapaaehtoisten puuttuessa käytetään normaalia sijoittamismenettelyä.

Muilta osin selonteossa ei riittävällä tavalla käsitellä vapaaehtoisen maanpuolustuksen ja sen järjestöjen käyttöä puolustusvoimien sodan ajan joukkojen sotilaallisen osaamisen ja kenttäkelpoisuuden ylläpitämisessä. Tavoitteeksi tulee asettaa ainakin sijoitetun reservin päällystön saaminen nykyistä kattavammin mukaan reserviläisjärjestöjen toiminnan ja Maanpuolustuskoulutuksen järjestämän koulutuksen pariin. Hyvä keino tähän olisi varusmiespalveluksesta kotiutuvien henkilöiden nykyistä järjestelmällisempi ja määrätietoisempi motivointi sekä ohjaus osallistumaan em. järjestöjen toimintaan ja koulutukseen.

Myöskin vapaaehtoisen maanpuolustustyön ja -koulutuksen toimintaedellytyksiin tulee kiinnittää enemmän huomiota. Selonteossa tulee turvata Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen ja sen jäsenjärjestöjen toiminnan tukemiseen tarkoitettut, taloudelliset resurssit. Edelleen huomiota tulee kiinnittää siihen, että käytössä on riittävä määrä harjoitusalueita ja ampumaratoja reserviläisten omaehtoista koulutusta ja muuta, kenttäkelpoisuutta edistävää toimintaa varten sekä siihen, että puolustusvoimauudistus ei kohtuuttomasti heikennä puolustusvoimien ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen sekä maanpuolustusjärjestöjen välisen yhteistyön edellytyksiä. Myös reserviläisten toimintaoikeuksia tulee kehittää niin, että omaehtoista toimintaa ja koulutusta voidaan toteuttaa nykyistä enemmän, tehokkaammin ja niin, että se rasittaa nykyistä vähemmän puolustusvoimia ja sen henkilöstöä.

Puolustuksemme toimivuuden ja uskottavuuden kannalta riittävä sekä koko puolustusvoimien sodan ajan joukkoon kohdistuva kertausharjoituskoulutus on erittäin tärkeää. Selonteon tavoitteeksi asettama 18.000 kertausharjoitettua reserviläistä vuositasolla on riittämätön. Käytännössä reserviläinen kutsuttaisiin tällöin kertausharjoitukseen joka 13. vuosi. Tavoitteena tulee olla viiden vuoden harjoitusyksi ja 45.000 reserviläisen kutsuminen kertaamaan vuosittain.

Selonteon rakenne ja sen tavoitteet

Suomen puolustusta on jo pitkään linjattu selontekomenettelyjen avulla. Kulloisessakin selonteossa on linjattu puolustusvoimien kehittämistä yli hallituskausien, millä on pyritty puolustusvoimien pitkäjänteiseen kehittämiseen. Vaikka aiemmissa selonteoissa on aina käsitelty myös kansainvälistä toimintaympäristöämme sekä puolustusvoimien kansainvälistä toimintaa, pääpaino on kuitenkin ollut puolustusvoimien, kotimaan puolustukseen liittyvässä kehittämisessä.

Nyt esitetty selonteko poikkeaa tämän osalta selvästi aiemmista. Lähes 4/5 selonteosta koostuu kansainvälisen toimintaympäristön kuvauksesta ja vain noin 1/5 käsittelee puolustusvoimien kehittämistä. Jälkimmäisessä osassa ei esitetä juurikaan uusia linjauksia puolustusvoimien kehittämisen suhteen. Lähinnä nyt esitettävässä selonteossa kerrotaan edellisessä selonteossa tehdyt linjaukset sekä puolustusvoima uudistusta koskevat, keskeiset päätökset, jotka valtioneuvosto teki jo viime keväänä. Puolustusvoimien kehittämisen osalta nyt esitettävä selonteko onkin selkeästi epäonnistunut.

Puolustusvoimien tehtävät ja vahvuus

Puolustusvoimien tehtävät, niiden tärkeysjärjestys ja puolustuksemme peruselementit on selonteossa linjattu oikein. Myös Reserviläisliitto näkee, että Puolustusvoimien tärkein tehtävä jatkossakin on kotimaan puolustus niin, että se kyetään hoitamaan koko valtioalueemme kattavana. Reserviläisliitto katsoo tämän edellyttävän alueellisen maanpuolustusjärjestelmän, yleisen asevelvollisuuden ja suuren sekä riittävästi koulutetun ja varustetun reservin ylläpitämistä.

Selonteossa puolustusvoimien sodan ajan vahvuudeksi on määritetty 230.000 henkilöä. On vaikea nähdä, ettei sodan ajan vahvuutemme pienentäminen kolmanneksella heikentäisi mahdollisuksiamme puolustaa koko maan aluetta. Vahvuuden lasku tulee olennaisesti vaikeuttamaan myös yhteiskuntamme toimivuuden kannalta elintärkeiden toimintojen ja kohteiden suojausta. Vahvuuden näin merkittävää pienentämistä ei voida selonteon kuvaamalla tavalla kompensoida paremmalla aseistuksella ja uusilla taistelutavoilla. Selonteko ei myöskään mitenkään linjaa sitä, minkälaisella uudella aseistuksella tai muulla kalustolla SA-vahvuuden pienentämistä kompensoidaan.

Turvallisuusympäristön kehitykseen vastaaminen

Selonteko määrittää oikeasuhteisesti, että Suomi pitää yllä turvallisuusympäristöämme suhteutettua puolustuskykyä. Selonteon myös kuvaa hyvin sitä, miten Jäämeren avautuminen ympärivuosisittaiselle laivaliikenteelle sekä USA:n ohjuskilven rakentaminen itäiseen Eurooppaan lisää sotilaallista aktiviteettiä lähialueillamme. Tämän kehityksen johdosta sotilasmenot kasvavat niin Venäjällä, Ruotsissa kuin Norjassakin. Erityisesti Venäjällä

kasvu on erittäin suurta, minkä johdosta sen sotilaallinen suorituskyky myös Suomen lähi-alueilla kasvaa kaiken aikaa.

Nyt esitettävä selonteko ei juuri vedä johtopäätöksiä em. kehityksestä eikä kerro, miten sotilasmenojen kasvun sekä sotilaallisen aktiviteetin ja potentiaalin lisääntymisen lähialueillamme tulisi vaikuttaa puolustusvoimien kehittämiseen. On vaikea nähdä, miten tähän kehitykseen voitaisiin vastata pelkästään puolustusvoimien kansainvälistä toimintaa kehittämällä tai esim. pohjoismaisella puolustusyhteistyöllä. Jälkimmäisen mahdollisuuksia kuvaa hyvin se, että naapurimaamme Ruotsin sodan ajan vahvuus laskee pian 50.000 henkilön tasolle, josta 22.000 on paikallispuolustustamme vastaavia Kodinturvajoukkoja.

Puolustusvoimien rahoitus

Selonteon sisältämät toimenpiteet ja sen määrittämä rahoitustaso puolustusvoimille ovat täysin riittämättömiä vastaamaan siihen sotilaspoliittiseen kehitykseen, joka lähiympäristössämme on tapahtumassa. Selonteossa kuvataan hyvin nykyisen rahoitustason riittämättömyyttä ja sitä, miten se 2020-luvulle tultaessa romahduttaa puolustusvoimien suorituskyvyn ja tekee mahdottomaksi ylläpitää koko maan puolustamisen -periaatetta. Selonteon suurin puute onkin se, että siinä turvataan riittävä rahoitus vain puolustusvoimien kansainvälisen toiminnan toteuttamiseen ja kehittämiseen.

Koska kotimaan puolustuksen järjestäminen on määritelty puolustusvoimien tärkeimmäksi tehtäväksi, esitämme rahoituksen kehittämistä niin, että puolustusmenot saataisiin mahdollisimman pian palautettua vuoden 2011 tasolle. Edelleen esitämme, että selonteossa turvataan puolustushallinnon arvion mukaan vuosina 2016-2020 tarvittava lisärahoitus.

Lisätietoja Reserviläisliiton lausunnosta antaa liiton toiminnanjohtaja Olli Nyberg, p. 0400 640 755 tai s-posti olli.nyberg@reservilaisliitto.fi.

Reserviläisliitto ry